

HANDREIKING GEMEENTERAADSVERKIEZINGEN 2022

Op 16 maart 2022 aanstaande vinden de volgende gemeenteraadsverkiezingen plaats. Voor ondernemers is dit, zeker ook vanwege de impact van corona, een belangrijk moment. Tenslotte heeft het gemeentelijk beleid een belangrijke invloed op het ondernemersklimaat op lokaal- en regionaal niveau. Vanuit VNO-NCW Midden en MKB-Nederland Midden willen we u via deze weg graag een aantal aandachtspunten meegeven. Deze punten bevatten niet alleen handvatten die gebruikt kunnen worden bij het opstellen van de verkiezingsprogramma's, maar kunnen ook gebruikt worden bij het concreet opstellen van plannen ná de verkiezingen.

Inzet van ondernemers

Ondernemers kunnen en willen vanuit hun ondernemerschap in hun gemeente een rol spelen in het helpen oplossen van de vraagstukken die in onze samenleving spelen. Die inzet is benoemd in de visie [Ondernemen voor Brede Welvaart](#), die in februari 2021 jl. is gepresenteerd door VNO-NCW en MKB-Nederland. Belangrijk aspect daarbij is dat ondernemers de ruimte moeten krijgen om te kunnen ondernemen en dat inzetten op herstel ná de coronacrisis zeer relevant is.

Ondernemers, zeker in specifieke sectoren, kampen nog dagelijks met de economische gevolgen van de grootste crisis na de Tweede Wereldoorlog. In de landelijke [Ondernemersagenda voor herstel en groei](#) doen VNO-NCW en MKB-Nederland voorstellen voor maatregelen voor een coronaherstelpakket, zodat ondernemers (weer) kunnen doen waar ze goed in zijn namelijk: het *ondernemen*. Wij adviseren u om deze bredere context ook mee te nemen bij het maken van de gemeentelijke plannen op lokaal- én op regionaal niveau.

Kernthema's voor gemeenteraadsverkiezingen van 2022

Voor de aanstaande gemeenteraadsverkiezingen willen wij op onderstaande vijf thema's de volgende concrete handvatten meegeven:

1. Arbeidsmarkt;
2. Regionale Samenwerking;
3. Infrastructuur en ruimtelijke ordening;
4. Energietransitie, circulaire economie en groei;
5. Ondernemersdienstverlening.

1) Arbeidsmarkt

De waarde van *werk* mag en kan niet onderschat worden. Werk geeft een persoon eigenwaarde, zelfstandigheid, zingeving en maakt iemand actief onderdeel van de samenleving. In een inclusieve samenleving krijgt iedereen daarom een kans om te werken op eigen niveau en in een passende functie. Tegelijkertijd zijn er veel openstaande vacatures. De vraag *hoe een goede match te maken* is de uitdaging waar werkgevers en gemeenten samen voor staan. Gemeenten kunnen -in arbeidsmarktverband- een goede bijdrage leveren aan een vitale arbeidsmarkt. Wij zetten daarbij in op drie sporen:

- a) Investeren in het opleiden en het ontwikkelen van werkenden
(*Leven Lang Leren & Ontwikkelen*);
- b) Instroom van medewerkers; instroom van werkloosheid naar werk;
- c) Uitvoering van de banenafsprake.

Onze inzet is dat gemeenten in arbeidsmarktverband en in samenwerking met de partners van het bedrijfsleven en het onderwijs gezamenlijk actieplannen ontwikkelen. In de Achterhoek werken we daarin al samen o.a. aan de thematafel Onderwijs & Arbeidsmarkt. Wij roepen alle partijen op om de grote hoeveelheid beschikbare informatie goed te ontsluiten voor ondernemers en in te zetten op een goede publiek-private samenwerking.

2) Regionale samenwerking

Ondernemen stopt niet bij de gemeentegrens of beperkt zich niet tot een bepaald thema. Dit geldt ook voor gemeenten. Er moeten steeds moeilijkere keuzes gemaakt worden tussen ruimte om te werken, te wonen, te recreëren en/of de energietransitie. En die keuzes zijn ook van invloed over de geografische grenzen heen. Dat vraagt om eenduidige regels, afstemming van gemeentelijk beleid op het gebied van bedrijventerreinen en

economische profilering, woningbouw, winkelaanbod en op het vlak van ondernemersondersteuning. Het is hierbij van groot belang dat gemeenten regionaal samenwerken en dat de verschillende ondernemersorganisaties (lokaal- en regionaal) hier structureel betrokken bij worden. In de Achterhoek doen we dat al in de Achterhoek Board en de thematafels. We roepen de gemeenten op om gezamenlijk te zorgen dat deze overlegstructuur zinvol en hanteerbaar is voor ondernemers zodat we een volwaardige triple helix samenwerking voort te kunnen zetten.

3) Infrastructuur en Ruimtelijke ordening

Goede bereikbaarheid, voldoende ruimte voor bedrijfshuisvesting en een evenwichtige woningmarkt zijn van oudsher belangrijke factoren voor een gezonde economische ontwikkeling. Dat is nog steeds het geval en het belang van een goede ruimtelijke ordening wordt alleen maar groter. In ons land hebben we te maken met verschillende claims op de ruimte: er is ruimte nodig voor wonen, voor bedrijventerreinen, voor energieopwekking, voor landbouw, natuur en voor water. Kortom: het is nodig aandacht te besteden aan een zorgvuldig ruimtegebruik.

In het ruimtelijk beleid spelen gemeenten een belangrijke rol en wij vragen aandacht voor de volgende drie punten:

a) *Ontwikkel ruimtelijk beleid in regionaal verband*

Ruimtelijke ontwikkelingen houden zich niet aan gemeentegrenzen. Het is belangrijk om in regionaal verband een visie op de ruimtelijke ordening te maken. Stem gemeentelijke plannen daarom af in en met de regio.

Ondernemers ervaren knelpunten bij de bereikbaarheid van de regio, het tekort aan (starters) woningen. Door de vele vacatures zijn bereikbaarheid en beschikbare woningen van groot belang.

b) *Werk actief aan een beleid voor bedrijventerreinen*

Bedrijventerreinen zijn belangrijke vestigingsplaatsen voor (industriële) bedrijven en zijn van belang voor de lokale werkgelegenheid en de verdienkracht in de gemeente. Het beleid voor bedrijventerreinen rust op twee pijlers: inzet op voldoende aanbod aan nieuwe bedrijventerreinen (de kwantiteit) en inzet op behoud van kwaliteit van de bestaande bedrijventerreinen (qua ontsluiting, vergroening en inrichting). Wij vragen daarom aan gemeenten om -in regionaal verband- samen met de provincies te zorgen voor voldoende aanbod aan bedrijventerrein, waarbij ingespeeld wordt op de veranderende behoefte van het bedrijfsleven. Zorg voor transparante planvorming en voldoende ruimte voor de gevestigde bedrijven (inclusief bedrijven in de zwaardere milieucategorieën). Relevant is ook om de goede balans te vinden tussen flexibiliteit en rechtszekerheid in bestemmingsplannen.

Als het gaat om de kwaliteit van de bedrijventerreinen adviseren wij om, samen met lokale bedrijvenverenigingen, plannen te maken op het gebied van schone, duurzame en veilige bedrijventerreinen. Hiervoor lopen in de Achterhoek enkele pilots, neem de leerpunten mee voor de hele Achterhoek. Een goed voorbeeld van samenwerking is het RPW Achterhoek. Blijvende samenwerking en het up to date houden van vraag- en aanbod bedrijventerreinen is cruciaal om tijdig te kunnen schakelen. Gemeenten en ondernemersorganisaties werken gezamenlijk aan een goed economisch klimaat en een goed vestigingsklimaat in de Achterhoek.

c) *Werk aan de toekomst van de binnensteden*

Investeer juist nu in de vitaliteit van binnensteden en maak samen met de maatschappelijke (ondernemers)partners vanuit de retail, horeca, cultuur en vastgoed een integrale uitvoeringsagenda voor de binnenstad. Voorkom versplintering van winkelgebieden en (potentiële) leegstand door regionale afstemming en stem nieuw beleid af met buurgemeenten. Lokale leegstand kan mede worden opgelost door aandacht te hebben voor het thema *wonen boven winkels*. Het realiseren van een overaanbod van *horeca in lege winkels* is geen goede oplossing. Het stimuleren van de inzet van een centrummanager die de organisatiegraad bij ondernemers versterkt kan daarbij goed werken.

4) Klimaat, energie en groei

De klimaat- en energietransitie vormen de grootste opgaven voor de komende jaren. De CO₂-uitstoot moet uiteindelijk naar nul, fossiele brandstoffen moeten vervangen worden door schone energie en het circulair gebruiken van grondstoffen wordt steeds relevanter. Al deze ontwikkelingen raken ook de gemeente en niets doen is geen optie.

Gemeenten spelen ook een belangrijke rol bij het opstellen van de *Regionale Energiestrategieën (RES)*.

We adviseren om bij het verder uitwerken van de RES 2.0 hier tijdig het bedrijfsleven goed bij te betrekken zodat vanuit verschillende perspectieven kan worden meegedacht om op lokaal en regionaal niveau bij te dragen aan een stabiele, betrouwbare en betaalbare energielevering. Gemeenten kunnen in dit proces een belangrijke rol spelen als het gaat om facilitering van wet- en regelgeving en het verbinden van partijen, projecten en processen. Dat kan bijvoorbeeld door regionale energie expertisecentra voor ondernemers te ondersteunen en lokale energiefondsen te koppelen aan het landelijke bespaargarant fonds om zo energiebesparing te versnellen.

5) Ondernemersdienstverlening

Een (MKB) ondernemersvriendelijke gemeente heeft oog voor ondernemers en heeft aandacht voor drie factoren die belangrijk zijn voor een gezond ondernemersklimaat:

a) *Lokale lasten*

Een gematigde lokale lastendruk is van groot belang voor de aantrekkingskracht van een gemeente. Het is daarbij aan te bevelen dat in de regio hierover afstemming plaatsvindt, om onevenwichtigheid tussen gemeenten te voorkomen.

- Een aantal gemeentelijke heffingen leidt tot ergernis omdat de uitvoeringskosten van een heffing verhoudingsgewijs hoog zijn en de heffing relatief weinig oplevert. Het advies is dit type regeling af te schaffen (bv. precario en/of de objectvergunning), ze te beperken tot een minimum (bv. riool -en afvalstoffen) of hier een vrijstelling voor te verlenen (bv. geen reclamebelasting voor bedrijfsnaam aan de gevel).
- Reclamebelasting is alleen inzetbaar voor een BIZ of Parkmanagement. Biedt op dit vlak experimenteerruimte in de APV.
- Toeristenbelasting maakt een gemeente onaantrekkelijk voor bezoekers en kost ondernemers klandizie. Schaf ook deze af of verlaag het tarief. De sector denkt graag mee over de besteding van de opbrengsten.
- Wentel dalende OZB-inkomsten als gevolg van leegstand niet af op eigenaren/gebruikers van niet-woningen. Dit is een te zware, extra en eenzijdige belasting voor ondernemers.
- Ondernemers investeren graag zij aan zij met de gemeente in aantrekkelijke winkelgebieden en/of bedrijventerreinen. Een ondernemersfonds, mits met voldoende draagvlak en betrokkenheid van ondernemers, kan hierbij helpen.

b) *Regulering en ondernemersdienstverlening*

Regeldruk is en blijft met stip de belangrijkste ergernis van ondernemers. Regels worden nog te vaak bedacht zonder rekening te houden met uitwerking op de ondernemerspraktijk. Een vlotte dienstverlening die oog heeft voor de werkwijze van het mkb, wordt gewaardeerd met een hoge ranking in de [verkiezing MKB-vriendelijkste gemeente](#). Onze suggesties:

1. Voor elke nieuwe regel moet een oude regel eruit;
2. Voer een lokale MKB-toets in. Dit maakt bij elke voorgenomen beleidsregel inzichtelijk wat de gevolgen zijn voor het mkb;
3. Houd het ruimere terrassenbeleid van de coronaperiode in stand. Het geeft ondernemers extra omzet en de kans hun financiële positie te versterken. Verleng automatisch de vergunning zonder heffing van leges;
4. Het naar voren halen van opdrachten voor het mkb of een zzp-er en rekeningen binnen 14 dagen te betalen vergroot de bestaanszekerheid en liquiditeit van ondernemingen;
5. Het leveren van maatwerk door experts voor schuldhulpverlening moet onderdeel zijn van de dienstverlening bij bedrijfsbeëindiging of doorstart, net als maatwerk voor innovaties;
6. Richt ondernemersloketten laagdrempelig en informeel in en zorg voor integraal accountmanagement. Een kioskfunctie waarbij verschillende diensten aan de voorkant samenwerken, versnelt de dienstverlening.

c) *Aanbesteden en inbesteden*

Gemeenten kunnen er veel aan doen om lokale MKB-bedrijven meer kansen te bieden op het gebied van aanbesteden (zonder het doelmatig besteden van overheidsmiddelen uit het oog te verliezen). Dat begint met het aangaan van de dialoog en elkaar beter te leren begrijpen. Het [Vervolgprogramma Beter Aanbesteden](#) helpt gemeenten en ondernemers en draagt bij aan een vereenvoudigde toegang voor het mkb en zzp'ers bij aanbestedingen.

Corona specifiek

Vanwege de bijzondere omstandigheden die zijn ontstaan door de corona is het wenselijk om bijvoorbeeld op het vlak van corona-specifieke maatregelen met gemeenten afspraken te maken (met ondernemers) over uitstel van terugbetaling van lokale belastingen (en deze *niet eerder terug te laten betalen dan over vijf jaar*) en heffingen en er daarbij voor te zorgen dat de termijnen gelijk oplopen met de termijnen van Rijksregelingen. Hef in deze periode als gemeente bijvoorbeeld ook geen rente over de uitstaande schuld. En faciliteer daar waar ondernemers het niet dreigen te overleven een goede schuldhulpverlening en bijzondere bijstand.

Tot slot

Graag gaan we met u als lokale politiek in gesprek over onze inzet en we doen dat graag samen met de ondernemersorganisaties die ook in uw gemeente actief zijn. Het in coronatijd ontwikkelde ondernemerspanel blijven wij de komende tijd inzetten op de bovengenoemde thema's en wij dagen gemeenten uit om hierin met ons mee te doen. De maatschappelijke uitdagingen die op ons afkomen zijn groot. Ondanks de (lastige) omstandigheden waar gemeenten en ondernemers mee te maken hebben zullen we met elkaar, nog beter de verbinding moeten vinden en moeten versterken.

Voor meer informatie:

Wilma Elbertsen, regiomanager VNO-NCW Achterhoek
E. elbertsen@vno-ncwmidden.nl
M. 06-21170437)